

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
(за нормативним терміном навчання)

Кременець – 2019

Робоча програма «Переддипломна педагогічна практика» для здобувачів з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2019. 10 с.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Шинкаренко Аліса Іванівна – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання

Протокол № 1 від 30 серпня 2019 року

Завідувач кафедри

О.Н. Дем'янчук

Вступ

В системі підготовки вчителя важливе місце належить педагогічній практиці. Вона є зв'язуючою ланкою між теоретичним навчанням майбутніх вчителів та їх самостійною роботою у навчально-виховних закладах, надає досвід педагогічної діяльності.

Ключові слова: переддипломна педагогічна практика, освітній процес, уроки музичного мистецтва, виховна робота, учні, здобувачі вищої освіти.

Переддипломна педагогічна практика, яка здійснюється в умовах, максимально наближених до реальних, студенти проходять на випускних курсах, яка передбачена навчальними планами на IV курсі в VIII семестрі і триває 6 тижнів. Навчальна програма переддипломної педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво).

В умовах державності України, становлення національної школи роль педагогічної практики у забезпеченні професійної готовності студентів до реалізації навчальної, виховної і розвивальної функцій музичного мистецтва як предмета в школі особливо зростає. Концепція музичного виховання в школах України вимагає докорінної перебудови у формах і методах роботи вчителя.

Під час педагогічної практики поглиблюються і закріплюються знання студентів із методики музичного виховання, психології, педагогіки, а також виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння. Студенти вчаться спостерігати й аналізувати уроки музичного мистецтва, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. здобувачі оволодівають умінням проводити уроки музики різних типів, використовуючи ефективні методи і прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності учнів.

Базою переддипломної педагогічної практики для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) є заклади загальної середньої освіти I-III ступенів. Головними умовами ефективності переддипломної педагогічної практики є теоретична обґрунтованість, навчаючий та виховуючий характер, комплексний підхід до її змісту та організації, систематичність і наступність.

МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою переддипломної педагогічної практики є закріплення у здобувачів вміння здійснювати музично-естетичне виховання в школі на базі компетенції та знань з основ методики музичного виховання в школі, педагогіки і психології; уміння поєднувати теоретичні знання з методики навчання з практичною діяльністю навчання учнів; забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу; виховання у студентів потреби систематично збагачувати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці. Здобувачі мають оволодіти системою професійних вмінь у процесі проведення навчально-виховної та дослідницької роботи на середньому етапі навчання учнів під час педагогічної практики.

Основні завдання переддипломної педагогічної практики:

Навчальні:

- ❖ забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- ❖ розвивати у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчальної діяльності;
- ❖ формувати у студентів психологічну готовність до роботи у школі.

Наукові:

- ❖ поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду вчителів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- ❖ формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- ❖ виховувати у студентів стійкий інтерес і любов до професії вчителя;
- ❖ формувати в майбутніх учителів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей учителя, потреби в педагогічній самоосвіті;

- ❖ розвивати в практикантів уміння здійснювати виховну роботу.

Професійні:

- ❖ вивчати шкільну документацію: план роботи школи, особові справи учнів, щоденники, класні журнали, календарне планування вчителів;
- ❖ проводити психолого-педагогічні спостереження за учнями класу, виявляти їхні вікові та індивідуальні особливості, рівень розвитку, рівень вихованості;
- ❖ правильно визначати:
  - типи уроків, їхню організаційну структуру залежно від мети, змісту, вікових особливостей учнів і конкретних умов проведення уроків;
  - організаційні форми, методи й засоби проведення уроків у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи вікові, психологічні особливості учнів й конкретні умови навчання;
  - навчальну, виховну, розвивальну мету уроку зі спеціальності та в позакласних виховних заходах, а також організаційні форми й методи їх проведення;
- ❖ раціонально добирати музично-теоретичний матеріал та обладнання до уроків відповідно до навчальної мети;
- ❖ своєчасно й уміло застосовувати ІТЗН і засоби мультимедіа для проведення уроків музичного мистецтва та виховних годин;
- ❖ стимулювати інтерес та активність учнів до засвоєння умінь і навичок, розвивати музичні здібності, увагу, мислення, мовлення;
- ❖ здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроків.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми під час переддипломної педагогічної практики студенти повинні володіти такими **компетентностями**:

Загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, самостійно вивчати нові методи і форми роботи та використовувати новітні педагогічні технології у практичній діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні):

- здатність до моделювання освітнього процесу в школі на основі засвоєних теоретико-методичних знань і практичних вмінь навчання музичного мистецтва;

- здатність до здійснення виховної роботи, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури;

- здатність до здійснення об'єктивного контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва.

У результаті формування в майбутніх учителів музичного мистецтва означених компетентностей набуваються наступні професійні уміння та навички **(програмні результати навчання)**:

- володіти теоретико-методичними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами і закономірностями організації навчального процесу;

- володіти провідними педагогічними технологіями, сучасними методами і засобами музичного навчання;

- володіти психолого-педагогічними знаннями організації виховної роботи з учнями різного віку, скерованого на формування в них загальнокультурних, морально-духовних цінностей;

- демонструвати вміння планувати, проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати урок музичного мистецтва керуючись набутими знаннями, вміннями та навичками з професійно-орієнтованих дисциплін;

- організовувати навчальну діяльність школярів з урахуванням їхніх фізіологічних особливостей, а також фізичного розвитку учнів з особливими потребами; оцінювати результати навчання з метою визначення стану успішності;

- виявляти здатність до продовження навчання з деяким ступенем автономії, що проявляється у саморозвитку та самокорекції знань, моделюванні траєкторії особистісного самовдосконалення у галузі музикознавчих питань шкільної освіти.

Базою для проходження переддипломної педагогічної практики здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) є заклади загальної середньої освіти міста Кременця та районних центрів. На проходження переддипломної педагогічної практики відведено 8 кредитів ECTS (240 год.).

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 8 ECTS	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	
Змістових модулів	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки:
		4-й
Семестр		
8-й		
Загальна кількість годин – 240	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лекції
Практичні		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лабораторні
		Самостійна робота
		240 год.
		Вид контролю: диференційований залік – 8-й семестр

Інформаційний обсяг переддипломної педагогічної практики

Тема 1. Організаційна робота

- участь у настановній конференції;
- знайомство із методистами з фаху;
- ознайомлення студентів із завданнями практики;
- повідомлення студентам, які документи вони зобов'язані подати в кінці практики;
- знайомство із базою практики;
- знайомство із внутрішнім розпорядком школи, розкладами уроків музики та дзвінків;
- знайомство із вчителем музики на базі практики та класними керівниками;
- складання графіку проведення уроків;
- оформлення щоденника спостережень.

Самостійна робота: студенти самостійно ознайомлюються з правами та обов'язками студента-практиканта, метою та завданням практики, опрацьовують зразки оформлення документації, вивчають базу педпрактики, ознайомлюються із програмою з музичного виховання, документацією вчителя музики, теоретично готуються до написання конспектів уроку.

Тема 2. Навчальна робота

- консультації із вчителем музики та методистом щодо написання конспектів уроків;
- підготовка до проведення уроків;
- написання конспектів уроків;
- підготовка музично-теоретичного матеріалу до проведення уроків;
- проведення уроків музики та музичного мистецтва;
- проведення позакласного виховного заходу з фаху.

Самостійна робота: написання конспектів, проведення гурткового заняття та позакласних музичних заходів, опрацювання теоретичного та музично-дидактичного матеріалу, підготовка до самостійного проведення уроків, підбір матеріалу із слухання музики та вокально-хорової роботи, відповідно до теми

уроку, консультації з методистом по фаху.

Тема 3. Виховна робота

- консультації із методистом щодо виховної роботи;
- знайомство із класним керівником;
- підбір теми і сценарію для виховної години;
- проведення виховної години;
- аналіз і оцінка за проведення виховної години.

Самостійна робота: вивчення та аналіз планів виховної роботи школи та класних керівників базової школи, вивчення специфіки учнівського колективу, вивчення теоретичного матеріалу щодо проведення самостійно виховної та позакласної роботи, вечорів, диспутів, написання сценарію виховної години, підготовка до проведення виховної години.

Тема 4. Методична робота

- опрацювання теоретичного матеріалу щодо методики проведення уроків музичного мистецтва;
- аналіз проведеного уроку;
- вивчення схем написання документації;
- консультації із методистом по підготовці документації до звіту.

Самостійна робота: вивчення методичного забезпечення предмету музики та музичного мистецтва, аналіз планів методичних об'єднань базової школи, спостереження та аналіз уроків музики, опрацювання теоретичного матеріалу з методики проведення частин уроку з різних видів музичної діяльності, теоретична підготовка до проведення уроків з музики, вивчення схем написання звітної документації.

Тема 5. Захист педагогічної практики, залік

- консультації щодо оформлення документації;
- перевірка документації навчально-педагогічної практики;
- підготовка до звітної конференції;
- виготовлення стінгазет;
- проведення звітної конференції;
- оцінювання навчально-педагогічної практики.

Самостійна робота: підготовка залікової документації до звітної конференції, виготовлення стінгазети.

Розподіл балів, що присвоюються студентам за виконання програми педагогічної практики

Розподіл балів / Змістові модулі						Сума
М 1	М 2	М 3	М 4	М 4	М 5	
Організаційна робота	Навчальна	Виховна робота	Методична робота	Документація,	Захист педагогічної практики, залік	
10	25	10	20	20	15	100

Форми і методи контролю

Керівник від бази практики організовує табельний облік проходження практики, контролює щоденну роботу студентів, переглядає зібрані ним матеріали.

Керівник практики від інституту періодично контролює проходження практики, приймає заходи до забезпечення ефективного виконання студентами програми.

По закінченню практики студенти здають диференційований залік комісії, що призначається завідуючим кафедрою. В склад комісії входить викладач, що веде курс з методики музичного виховання, керівники практики від інституту і, по можливості, від бази практики. Студенти на залік подають перевірений керівником звіт, підписаний відповідними особами, щоденник, конспекти залікових уроків, виховних заходів, занять гуртка.

Основні показники оцінки практики: усна відповідь студента, якість звіту, відгук керівника практики від інституту та бази. Якщо оцінка по практиці незадовільна, студент повинен ще раз пройти практику в повному обсязі.

Критерії оцінювання діяльності студентів під час проходження переддипломної педагогічної практики.

За шкалою ЕСТБ	За національною	За інститутською шкалою
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C	Добре	75-81
B	Задовільно	67-74
F	Задовільно	60-66
FX	Незадовільно	35-59
X	Незадовільно	0-34

Опис критеріїв оцінювання роботи студентів у період практики

Оцінка навчальної, позакласної і виховної роботи визначається відповідно до таких критеріїв:

- **"відмінно"** - усі види робіт проведені на високому науково-методичному та ідейно-виховному рівні. Раціонально застосовувались різні методи навчання, прийоми організації та активізації діяльності учнів;

- **"добре"** - навчальна, позакласна та виховна робота була і організована на достатньому рівні. Недостатньо ефективно вирішувались окремі завдання практики, були незначні помилки в побудові і проведенні уроків та заходів;

- **"задовільно"** - студент під час педагогічної практики недостатньо ефективно використовував методи та прийоми навчання, слабо активізував діяльність учнів, не завжди знаходив з учнями спільну мову, під час аналізу занять або заходів не бачив своїх помилок і недоліків, недбало підготував документацію з планування та звітності;

- **"незадовільно"** - під час педагогічної практики студент систематично допускався суттєвих помилок у відборі методів і засобів музичної діяльності навчальних і виховних завдань, не забезпечувалась належна дисципліна учнів, студент виявив суттєві прогалини в знаннях психолого-педагогічної теорії, некритично, безвідповідально ставився до своїх обов'язків.

Підсумки практики підводяться під час захисту педагогічної практики, де

враховується не тільки якість виконання індивідуального плану, але й дисциплінованість, організованість, ініціатива, творчість студента, його педагогічні здібності, бажання надати допомогу педагогічному колективу школи.

Рекомендована література

Базова

1. Бірюк І. А. Інтегровані уроки у початковій школі : метод. посіб. Володимирець: 2018. 65 с.
2. Гайдамака О. В. Мистецтво : (рівень стандарту, профільний рівень) : підруч. для 10 (11) кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Генеза, 2019. 224 с.
3. Гринчук І. Інноваційний підхід до організації слухання музики. *Мистецтво та освіта*. 2004, № 4. С. 13–16.
4. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі : метод. посіб. Тернопіль: Навч.книга «Богдан», 2003. 104.
5. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. № 1392. *Урядовий кур'єр*. № 19. 2012. (01.02.2012). С. 2.
6. Кондратова Л. Г. Музичне мистецтво : календарне планування уроків (для 1–7 класів). Тернопіль : Навчальна книга «Богдан».
7. Кондратова Л. Г. Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 2 кл. закл. заг. сер. осв.. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан». 2019. 152 с.
8. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Видання друге, доопрацьоване : навч. посіб. для вищ. навч. закл. культ. і мист. I–II рівнів акред. У 2-х част. Ч. 1. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
9. Масол Л. М. Мистецтво : підруч. для 10 (11) кл. закладів заг. серед. освіти. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 224 с.
10. Масол Л. М. Мистецтво : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Х. : ФОЛІО, 2016. 240 с.
11. Масол Л. М. Мистецтво : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2017. 224 с.

12. Масол Л. М. Підготовка вчителів до поліхудожнього виховання учнів (теоретичні підходи й експериментальний досвід). *Мистецтво та освіта*. Київ, 2009. № 2. С. 2–6.
13. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі : посіб. для вчит. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
14. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : [монографія]. К.: Промінь, 2006. 432 с.
15. Мистецтво : навчальна програма для 5–9 класів / уклад. О. Гайдамака, О. Коваленко, Л. Масол, Г. Сотська та ін. Київ, 2017. 42 с.
16. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с..
17. Ороновська Л. Д. Розвиток творчої активності молодших школярів на уроках музики. *Мистецтво та освіта*. Київ, 2003. № 4. С.55–58.
18. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2010. 274 с.
19. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах : навч. посіб. К.: Либідь, 2001. 272 с.
20. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі : навч. посіб. Тернопіль, 2000. 272 с.
21. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі : навч. посіб. Тернопіль, 2000. 216 с.
22. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання : навч. посіб. К., 1997. 248 с.
23. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навч.книга «Богдан», 2011. 640 с.
24. Строгаль Т. Ю. Формування емоційно-естетичного досвіду підлітків на уроках музики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Національний пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2018. 271 с.
25. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : [підручник]. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

26. Шинкаренко А. І. Урок музики як урок мистецтва. *Початкова школа*. Київ, 1996, № 4.
27. Шинкаренко А. І., Бондаренко Н. Є. Музичне сприймання: теоретичний та методичний аспекти: [хрестоматійний посібник]. Кременець: ВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2011. 403 с.
28. Щолокова О. П. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр. Ред. кол. О.П. Щолокова та ін. К. НПУ, 2000.

29. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа / Сост. Л.А.Баренбойм. М.: Сов.композитор, 1978. 36 с.

30. Юсов Б. П., Шевченко Г. П. Взаємодія та інтеграція мистецтв у поліхудожньому розвитку школярів : рекомендації до розробки комплексних програм з мистецтва для шкіл та позакласних занять. Луганськ, 1990. 180 с.

Допоміжна

1. Ветлугіна Н. О. Музичний розвиток дитини. К.: Муз.Україна, 1978. 255 с.
2. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Дрогобич : Коло, 2003. 528 с.
3. Гайдамака О. В. Поліхудожнє виховання молодших школярів на уроках предметів естетичного циклу : автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 2016. 22 с.
4. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. 2008. №3. С. 23–30.
5. Ільчук Л. П. Формування інтересу учнів до дзвонарства. *Мистецтво та освіта*. Київ, 2017. № 2 (84). С. 24–29.
6. Ільчук Л. П., Яскевич В. М. Особливості використання дзвонін у творчості українських композиторів (на прикладі творчості М. Леонтовича). *Актуальні проблеми гуманітарної освіти* : зб. наук. пр. Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Кременець : ВЦ, КОГПА, 2017. Вип. 14. С. 161–164.
7. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч.посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. 248 с.
8. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. Избр. труды. В 2-х т. М., 1983.

9. Черкасов В. Ф. Розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Інститут вищої освіти АПН України. Київ, 2009. 38 с.
10. Шевченко І. Л., Бродський Г. Л. Взаємодія мистецтв як фактор підготовки педагога-музиканта поліхудожнього профілю. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. Вип. 139. С.124–127.
11. Шевченко Ю. А. Підготовка майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Черкаси, 2010. 18 с.
12. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка : [підручник]. К.: ДАКККіМ, 2005. 271 с.

11. Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт МОН України. URL : <https://mon.gov.ua/ua>.
2. Науково-методичний журнал «Мистецтво та освіта». URL : <http://artedu.com.ua>.
3. Типові освітні програми 2–11 кл. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>.
4. Навчальні програми 1–4 кл. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
5. Навчальні програми 5–9 кл. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>.
6. Навчальні програми 10–11 кл. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>.